

Quy chế

- Điểm danh tính điểm 10%
- Bài tập nhóm tính điểm 20%
- + Bài tập nộp giáo viên:
  - . Đóng quyển (tên các thành viên trong nhóm, lớp, đề bài)
  - . Gửi mail cho GV: anhbq@neu.edu.vn
- + Các thành viên nhóm trả lời câu hỏi của GV

CHƯƠNG I:

TỔNG QUAN VỀ AN SINH XÃ HỘI

I. Sự cần thiết của ASXH

- 1.1. Nhu cầu của con người
- 1.2. Những rủi ro, bất hạnh, khó khăn ngoài ý muốn luôn làm cho một bộ phận dân cư rơi vào cảnh yếu thế trong xã hội
- 1.3. Để đối phó, con người đã có các biện pháp tự cứu mình và trợ giúp lẫn nhau

1.2. Rủi ro, khó khăn, bất hạnh ngoài ý muốn của con người

- Thảm họa tự nhiên
- Chiến tranh và hậu quả của chiến tranh, khủng bố, xung đột vũ trang...
- Giai cấp công nhân làm thuê ngày càng đông đảo, nguồn thu nhập chủ yếu từ lương
- Nạn thất nghiệp
- Xu hướng già hóa trên thế giới
- Một số rủi ro, khó khăn, bất hạnh khác

1.3. Biện pháp đối phó

- Con người đã có các biện pháp tự cứu mình và trợ giúp lẫn nhau
  - Tự phát → tự giác
  - Cá nhân → hội → có tổ chức
- Cùng với sự phát triển của xã hội loài người, cần thiết có sự trợ giúp của toàn xã hội, của cộng đồng quốc tế → ASXH

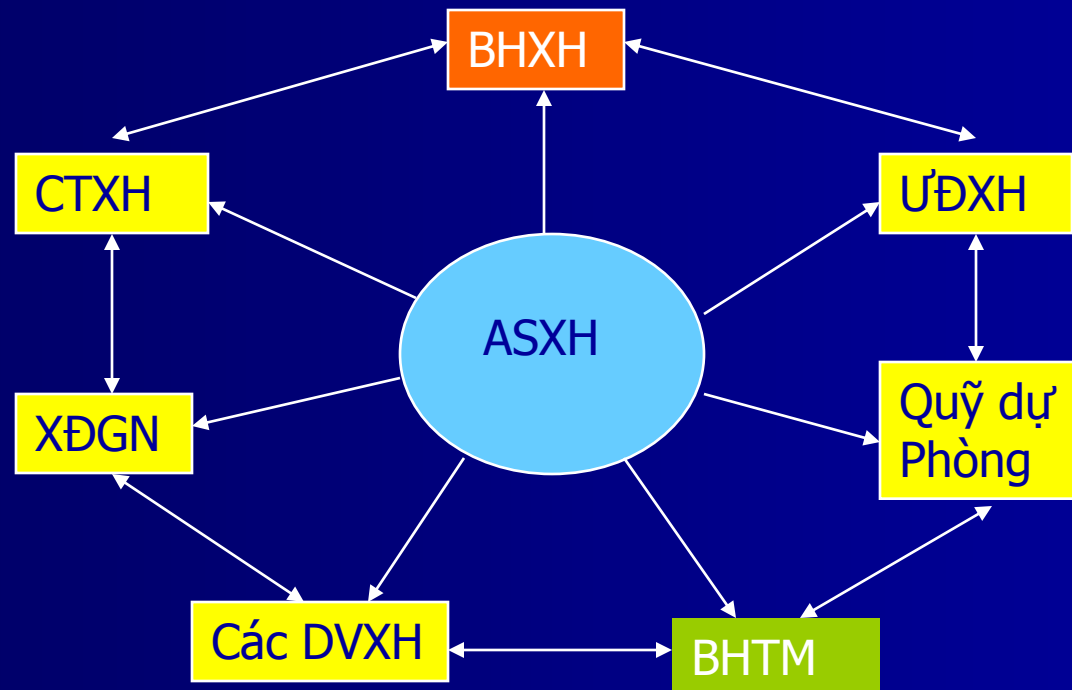

Nhiều hoạt động **cứu trợ** từ khắp thế giới vẫn dồn về Pakistan

- Tại sao hiện nay chính phủ các quốc gia trên thế giới đều quan tâm tới vấn đề phát triển hệ thống ASXH quốc gia?
- Tại sao ở VN hiện nay, Đảng và Nhà nước đặc biệt quan tâm tới vấn đề đảm bảo ASXH?

II. Bản chất và chức năng của ASXH

**Hệ thống chính sách ASXH
theo quan điểm hiện đại**

2.1. Khái niệm về ASXH

- **Cẩm nang ASXH (ILO):** ASXH là sự bảo vệ mà **XH** cung cấp cho các thành viên của mình thông qua một loạt các **biện pháp công cộng** để chống lại tình cảnh khốn khổ về KT và XH gây ra bởi tình trạng bị **ngưng hoặc giảm sút đáng kể về thu nhập** do ốm đau, thai sản, thương tật trong lao động, thất nghiệp, tàn tật, tuổi già và tử vong; sự cung cấp về chăm sóc y tế và các khoản tiền trợ cấp giúp cho các gia đình đông con

2.1. Khái niệm ASXH

- **Khái niệm mở rộng:** ASXH là sự bảo vệ mà XH cung cấp cho các thành viên trong cộng đồng không may lâm vào **hoàn cảnh yếu thế** trong XH thông qua các **biện pháp phân phối lại tiền bạc và dịch vụ XH**

Cảnh yếu thế: thu nhập thấp hơn thu nhập trung bình, không đảm bảo cuộc sống ở mức tối thiểu, không được hưởng các dịch vụ công.v.v.

2.1. Khái niệm ASXH

- **Việt Nam:** ASXH là hệ thống các cơ chế, chính sách, biện pháp của Nhà nước và XH nhằm trợ giúp mọi thành viên trong XH đối phó với các rủi ro, các cú sốc về KT-XH làm cho họ có nguy cơ bị suy giảm, mất nguồn thu nhập do bị ốm đau, thai sản, TNLĐ-BNN, già cả không còn sức lao động hoặc vì những nguyên nhân khác quan rơi vào hoàn cảnh nghèo khổ và cung cấp các dịch vụ sức khỏe cho cộng đồng, thông qua hệ thống mạng lưới về BHXH, BHYT và trợ giúp XH

2.1. Khái niệm ASXH

→ Mục tiêu của ASXH:

Tạo một **lưới an toàn** cho mọi thành viên trong cộng đồng xã hội, khi bất kỳ một cá nhân nào trong cộng đồng không may gặp rủi ro hoặc lâm vào tình cảnh yếu thế

2.2. Bản chất của ASXH

- ASXH là một chính sách XH có mục tiêu cụ thể, được cụ thể hóa bởi luật pháp, chương trình quốc gia, tồn tại trong tiềm thức của mỗi con người, mỗi cộng đồng dân tộc
- ASXH là một cơ chế, là công cụ để thực hiện phân phối lại thu nhập giữa các thành viên trong cộng đồng XH
- ASXH là sự che chắn, bảo vệ cho các thành viên trong XH trước các rủi ro và những biến cố bất lợi xảy ra
- ASXH thể hiện chủ nghĩa nhân đạo và nhân văn cao đẹp của con người trong mọi thời đại

2.3. Chức năng của ASXH

- Đảm bảo duy trì thu nhập liên tục cho mọi thành viên trong cộng đồng XH ở mức tối thiểu để giúp họ ổn định cuộc sống
- Tạo lập nên quỹ tiền tệ tập trung trong XH để phân phối lại cho những người không may rơi vào cảnh yếu thế
- Gắn kết các thành viên trong cộng đồng XH để phòng ngừa, giảm thiểu, chia sẻ rủi ro và đối phó với những hiểm họa xảy ra do

III. Vai trò của ASXH

- 3.1. ASXH luôn khơi dậy được tinh thần đoàn kết và giúp đỡ nhau trong cộng đồng xã hội
- 3.2. ASXH góp phần đảm bảo công bằng xã hội
- 3.3. ASXH vừa là nhân tố ổn định vừa là nhân tố động lực cho sự phát triển KT-XH
- 3.4. ASXH là chất xúc tác giúp các nước, các dân tộc hiểu biết và xích lại gần nhau hơn

IV. Một số nguyên tắc hoạt động cơ bản của ASXH

- Hướng tới **mọi thành viên XH**
- Nguồn thu tài chính **chủ yếu từ NSNN**, từ cộng đồng; lấy **số đông bù số ít**; lấy **thu bù chi** và đảm bảo tính bền vững tài chính.
- Nhà nước là **người bảo trợ** cho hệ thống ASXH khi hệ thống ASXH gặp rủi ro về tài chính; đồng thời thực hiện vai trò **quản lý Nhà nước** để hệ thống ASXH hoạt động có hiệu quả và tuân thủ đúng pháp luật.
- Hệ thống ASXH hoạt động **liên tục**, cấu trúc tổ chức thực hiện mang tính **chuyên nghiệp và hợp lý**.

V. Các chính sách ASXH cơ bản

- BHXH: Bảo vệ, che chắn cho NLĐ và gia đình
- CTXH: Giúp đỡ cho những người không may rơi vào hoàn cảnh bất hạnh, không tự lo liệu được cuộc sống cho bản thân và gia đình
- ƯĐXH: Sự đãi ngộ đặc biệt đối với những người hay cộng đồng người có công với dân, với nước
- Xóa đói giảm nghèo: Trợ giúp những gia đình nghèo đói trong XH để họ tự vươn lên và thoát nghèo
- Quỹ dự phòng Trợ giúp khẩn cấp cho các thành viên trong cộng đồng hoặc giúp người dân tự bảo hiểm cho bản thân và gia đình
- BHTM: Các cá nhân, tổ chức, doanh nghiệp tham gia để đối phó với rủi ro, biến cố

VI. ASXH ở một số nước trên thế giới

6.1 Ở Cộng hòa Liên bang Đức

- Giai cấp công nhân Đức đi tiên phong trong cuộc đấu tranh với giới chủ đòi quyền lợi, đòi sự che chắn và bảo vệ trước những sự cố có thể xảy ra
- Giữa thế kỉ XIX, CP Đức xây dựng hệ thống BHXH

VI. ASXH ở một số nước trên thế giới

6.1. Ở CHLB Đức

- Quá trình hình thành và phát triển hệ thống ASXH ở CHLB Đức
- + Giai đoạn trước thế chiến thứ nhất: BHYT, BH tai nạn, BH hưu trí
- + 1914-1945: rà soát lại hệ thống tổ chức và tài chính, kiểm tra tổ chức BHYT, **Nhà nước trực tiếp quản lí** hệ thống BHXH
- Tiếp tục thực hiện và hoàn thiện hệ thống ASXH đã có

VI. ASXH ở một số nước trên thế giới

6.1. Ở CHLB Đức

- + 1945-1997: giai đoạn của đổi mới và cải cách: Hiệp hội BH hưu trí ra đời (1957), sửa đổi Luật BHXH (1974), thực hiện dịch vụ BH liên quan đến người tàn tật (1989), ..
  - Mở rộng đối tượng tham gia, nâng cao chất lượng hoạt động.v.v.
- + 1997-nay: tách riêng luật BHYT, Luật BHXH áp dụng chung trên toàn nước Đức (1/1/1991), BHYT tư nhân, cải cách luật BH hưu trí
  - Tiếp tục đổi mới và hoàn thiện

VI. ASXH ở một số nước trên thế giới

6.1. Ở CHLB Đức

- . BHXH là hệ thống trụ cột bảo đảm ASXH
- . Coi trọng quỹ dự phòng Nhà nước và tư nhân
- . Các dịch vụ BHTM phát triển: BH thân thể, BH tai nạn...→ khuyến khích người dân tự bảo hiểm cho bản thân và gia đình
- . Thực hiện các loại trợ cấp đặc biệt: trợ cấp bảo hộ nông nghiệp, trợ cấp cho nông dân, trợ cấp phí BHYT cho người già có thu nhập thấp

VI. ASXH ở một số nước trên thế giới

6.2. Ở Mỹ

- 1935: ban hành đạo luật ASXH, nội dung là các chế độ BHXH
- 1953-nay: chính sách ASXH có nhiều thay đổi
  - . Quỹ BHXH tách thành các quỹ thành phần
  - . Quỹ BH hưu trí do CP liên bang trực tiếp quản lí
  - . Cơ quan BHXH chu cấp tiền BHYT cho 1 số đối tượng đặc biệt như người trên 65 tuổi hoặc mất khả năng lao động.v.v.

VI. ASXH ở một số nước trên thế giới

6.2. Ở Mỹ

- Thực hiện 1 số chính sách bảo đảm ASXH khác: quỹ hỗ trợ gia đình, quỹ hưu trí dành riêng cho cựu chiến binh, quỹ hỗ trợ sinh viên, quỹ đào tạo nghề...
- Do Nhà nước và chính quyền liên bang lập, không dựa vào sự đóng góp của người nhận trợ cấp

VI. ASXH ở một số nước trên thế giới

6.2. Ở Mỹ

- 1997 nghiên cứu và hoạch định chiến lược “**Kế hoạch an sinh hưu trí thế kỷ 21**” nhằm đảm bảo sự phát triển bền vững của ASXH đối phó với xu hướng già hóa
  - . Khôi phục khả năng thanh toán dài hạn của BHXH
  - . Tăng quỹ hưu trí bằng cách mở rộng đối tượng tham gia, thay đổi mức đóng góp
  - . Kéo dài tuổi nghỉ hưu
  - . Cải tổ quỹ tiết kiệm cá nhân...→ phát triển BHTM

VI. ASXH ở một số nước trên thế giới

6.2. Ở Mỹ

- Nguồn hình thành các loại quỹ ASXH:
  - . Sự đóng góp của các bên tham gia BHXH
  - . Thuế thu nhập cá nhân
  - . Sự tài trợ của chính phủ

VI . ASXH ở một số nước trên thế giới

6.3. Ở Trung Quốc

- Thời kỳ bao cấp: hệ thống ASXH đã phong phú, gồm 4 mảng lớn **BHXXH**, CTXH, ƯĐXH và **xóa đói giảm nghèo**
- + Diện bảo vệ còn hẹp do dân số quá đông, chủ yếu tập trung ở nông thôn
- + 2 thập kỷ gần đây đã trở thành quốc gia có tốc độ phát triển kinh tế nhanh nhất thế giới, đời sống người dân được cải thiện đáng kể

VI . ASXH ở một số nước trên thế giới

6.3. Ở Trung Quốc

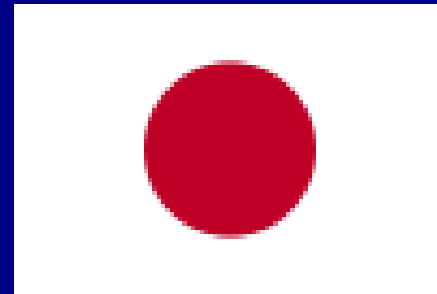
- Hiện nay: gắn các lưới ASXH với phát triển kinh tế, đa dạng hóa hệ thống ASXH
  - . Phát triển chương trình tài chính vĩ mô để tạo thêm công ăn việc làm
  - . Mở rộng mạng lưới BHYT đến vùng sâu, xa
  - . Tăng cường cung ứng các dịch vụ công cộng
  - . Đề cao vai trò của các doanh nghiệp, tổ chức phi CP trong việc tham gia các hoạt động ASXH

V. ASXH ở một số nước trên thế giới

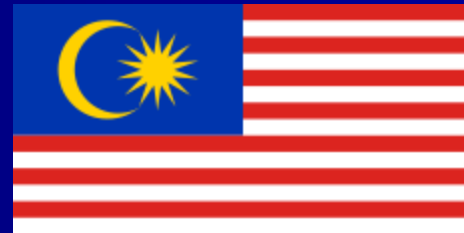
- Hạn chế:
  - . Tỷ lệ gia đình nông dân nghèo đói vẫn khá cao (26%), dân cư ở vùng đô thị mới được đô thị hóa vẫn nghèo, sức khỏe kém do CP y tế quá cao, tổ chức hệ thống ASXH còn nhiều lúng túng khi nền kinh tế chuyển đổi...
  - . Nhà nước, chính quyền địa phương và xã hội xuất hiện mâu thuẫn khi giải quyết vấn đề ASXH và tổ chức hệ thống ASXH

VI. ASXH ở một số nước trên thế giới

4. ASXH ở Nhật Bản (GT)

5. ASXH ở Ma-lai-xia (GT)

VII. Vai trò của ILO trong ASXH

7.1. Giới thiệu về ILO

7.2. Vai trò của ILO trong ASXH

7.3. Quan hệ Việt nam - ILO

7.1. Giới thiệu về ILO

- Tổ chức đóng vai trò rất quan trọng trong sự hình thành và phát triển hệ thống ASXH trên thế giới
  - Là tổ chức chuyên môn của Liên hiệp quốc, trụ sở đặt tại Giơnevơ
  - Thành lập 11/4/1919 theo QĐ của Hội nghị hòa bình Paris, theo Hiệp ước Vecxay (45 nước thành viên), thông qua Điều lệ ILO và Hiến chương lao động
- Hiện nay, đã có trên 170 nước thành viên

7.1. Giới thiệu về ILO

- Cơ chế hoạt động: Cơ chế 3 bên
- Chức năng cơ bản: ra nghị quyết dưới dạng **Công ước và khuyến nghị**
- Hội nghị toàn thể của ILO 4/1944 thông qua Tuyên ngôn Phi-la-đen-phia: “Đói nghèo ở bất cứ đâu đều là mối đe dọa đối với nền thịnh vượng chung” quy định quyền cơ bản về kinh tế và con người

7.2. Vai trò của ILO trong ASXH

- Thiết lập, xây dựng các chuẩn mực, chương trình và chính sách quốc tế về ASXH
- Nghiên cứu và đào tạo các chuyên gia về ASXH cho các nước (nếu có yêu cầu)
- Hỗ trợ về mặt kỹ thuật cho các nước và thực hiện hợp tác quốc tế

